

„Oh ja, ik weet dat er nogal wat toneelcritici zijn die geen al te hoge pet op hebben van de zogenaamde blijspelen, maar de mensen in de zaal geven weinig om die kritiek. Het overgrote deel van de toneelliefhebbers trekt zich overigens geen moer aan van wat de critici nu goed of minder geslaagd vinden. De mensen staan vaak heel ver van de „kennerskritiek”. Dat werd in het verleden al heel dikwijls bewezen toen bepaalde stukken tot op de grond werden afgebroken en er toch een goeie publieke belangstelling en dito respons was. Ook ikzelf ben niet écht gevoelig voor wat critici over mij vinden. Zij doen hun werk en zij hebben het recht om iets of iemand kritisch te benaderen. Mij raakt het niet zo erg, als de aanvallen maar niet persoonlijk worden. De teatercritici hebben wel het recht om een andere visie te hebben op de dingen, gelukkig maar.”

Nand Buyl in een interview met Kris Baert, *De KVS is er weer helemaal bovenop*, in *Het Nieuwsblad*, editie Brussel, 3 maart 1988.

Duiven en Schoenen — Foto Jan Simoen

Kaaitheater Brussel

Duiven en Schoenen

Het Kaaitheater en de productiegroep Schaamte, sinds dit seizoen gefusioneerd, beklemtonen dat *Duiven en Schoenen*, een toneelstuk van Willy Thomas, geschreven en gecreëerd in opdracht van het Kaaitheater, een bijdrage wil zijn aan de Vlaamse dramaturgie. Dramaturgie in de verouderde betekenis van „toneelliteratuur”. Nochtans hebben Kaaitheater en Schaamte de afgelopen jaren meer dan eens getoond dat het actuele theater de rechtlijnige

verhouding tussen toneelstuk en theatervoorstellingen overboord heeft gezet. Zowel de produkties van Rosas — de voorstelling schrijft haar eigen tekst, in bewegingspatronen misschien — als die van de Needcompany — het perverse televisiedebat versplintert de „aristocratie” van een Shakespearetekst — en van de Wooster Group — die de tekst haast letterlijk weg „blowt” — hebben dit aangetoond. Het feit dat op beleidsniveau nog steeds in dualistische termen over tekst en opvoering wordt gedacht (cf. het onderscheid van minister Dewael tussen „scheppende” en „uitvoerende” kunstenaars), is misschien een politiek excuus voor dit accent, maar het Kaaitheater is daardoor ook medeverantwoordelijk

voor een ongelukkig neveneffect.

Het publiek gaat namelijk, zoals het dat overal gewoon is, naar „een stuk” kijken dat „toevallig” door auteur Willy Thomas geregisseerd is — terwijl ik eigenlijk niemand anders *Duiven en Schoenen* zie regisseren. En ik krijg tegelijk de indruk, misschien ten gevolge hiervan, dat ook de acteurs het slachtoffer worden van de hier hoogst artificiële dualiteit tussen schrijftekst en opvoeringstekst.

Duiven en Schoenen wil, zelfs zonder opvoering, een heus toneelstuk zijn: begin, midden, slot, personages, locaties. Deze laatste zijn een stad - in de voorstelling een draaiend, Japans ogend, blankhouten kasteeltje, met treinsporen errond - en een bos, een groot, wild beschilderd voordoek.

Een engelachtige figuur, de Oude Man/de Koningachtige, zwerft tussen beide plaatsen, terwijl grof geschetste personages de wonden van het verleden likken (Selva en Eric, het verliefde paar) of samen naar een toekomst groeien (Wolf en De Vlaminck). Willy Thomas zelf zegt dat *Duiven en Schoenen* gaat over „hoe dingen hun gang gaan”: mensen bepalen hun lot niet zelf, ook niet als toneelpersonages, het zijn de toevalligheden, de onopgemerkte details die de wereld vorm geven, ordenen.

Duiven en Schoenen lukt echter niet als voorstelling, misschien omdat ze zo keurig als toneelstuk geconcipeerd is. De personages zonder psychologische inhoud, de plaatsen zonder referentiekader, noch reëel, noch